



# Ptice urbanih sredina

Predavač: Milan Ružić

Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije



# Šta znamo o urbanim sredinama?

- >56% globalnog stanovništva živi u gradovima
- gradovi zauzimaju svega 3% površine Planete
- u gradovima se stvara oko 70% BDP (bruto domaćeg proizvoda)
- gradovi troše oko 60% globalno proizvedene energije
- gradovi emituju oko 70% gasova staklene bašte
- gradovi proizvode oko 70% svetskog otpada





# Ptice u urbanim sredinama

- nedavno se naselile
- gradovi liče jedni na druge
- negostoljubivi su za divlje životinje
- zagađeni
- bučni
- prenaseljeni
- veliko uznemiravanje
- nove opasnosti (struja, staklo...)





# Zašto onda ptica dolaze u urbane sredine?

- istražuju
- koriste mogućnosti i resurse
- upražnjene niše
- prilagođavaju se
- manje grabljivaca
- manje konkurenције
- neke vrste su prinuđene
- najlakše se kolonizuju (strane vrste)



DRUŠTVO ZA ZAŠTITU I  
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE



BirdLife  
INTERNATIONAL

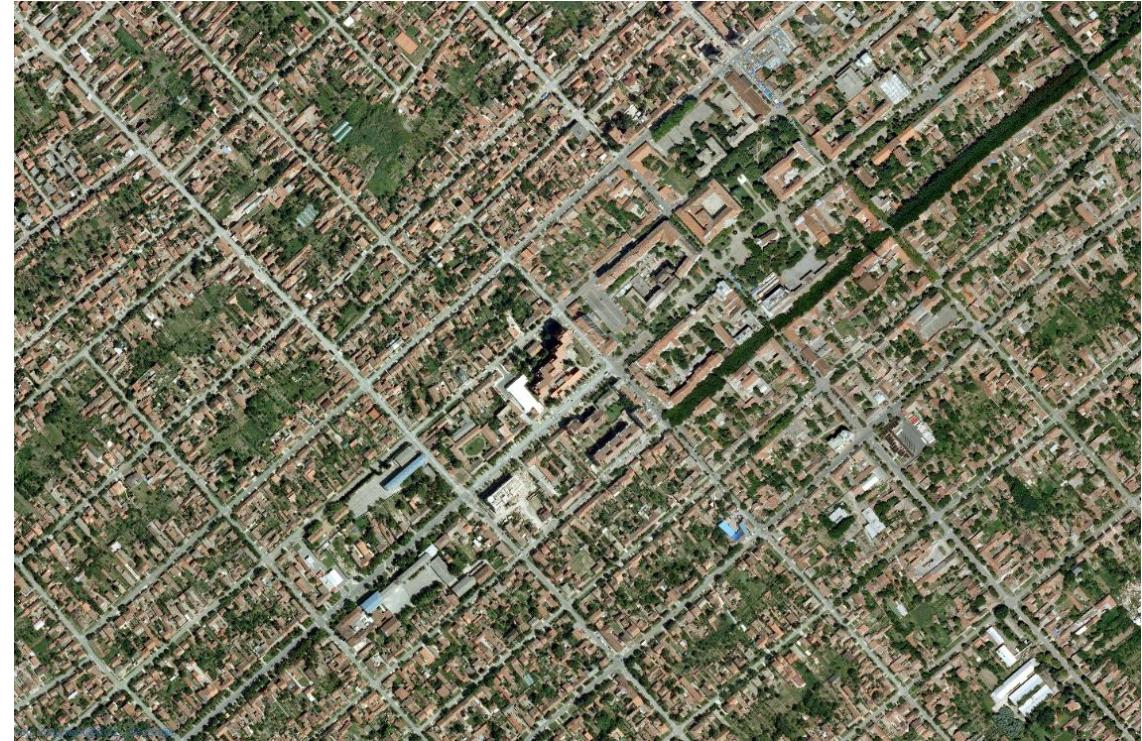


EuroBirdwatch21





# Paradoks vojvodanskih naselja





# Paradoks vojvodanskih naselja





# Pa, da počnemo

- u Srbiji je zabeleženo oko 365 vrsta divljih ptica
- u urbanim sredinama zabeleženo oko 270 vrsta ptica, ili 74% svih zabeleženih vrsta
- najveći broj posmatrača ptica i fotografa prirode u gradovima (Beograd, Novi Sad)
- prve divlje životinje koje ljudi primete u urbanim sredinama su ptice





# Bela roda

- krupna, prepoznatljiva ptica belo-crnog perja, dugih crvenih nogu, dugog kljuna
- gnezdi se u potpunosti u naseljima (stubovi za električnu energiju, krovovi, dimnjaci, drugi stubovi, stabla)
- selica, simbol proleća, rađanja
- na logotipu DZPPS
- strogo zaštićena vrsta





## Taraš – Evropsko selo roda u Srbiji





## Novi Sad – grad roda





# Sara i Novko

pratite nas na  
[pticesrbije.rs](http://pticesrbije.rs)



DRUŠTVO ZA ZAŠTITU  
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE



BirdLife  
INTERNATIONAL



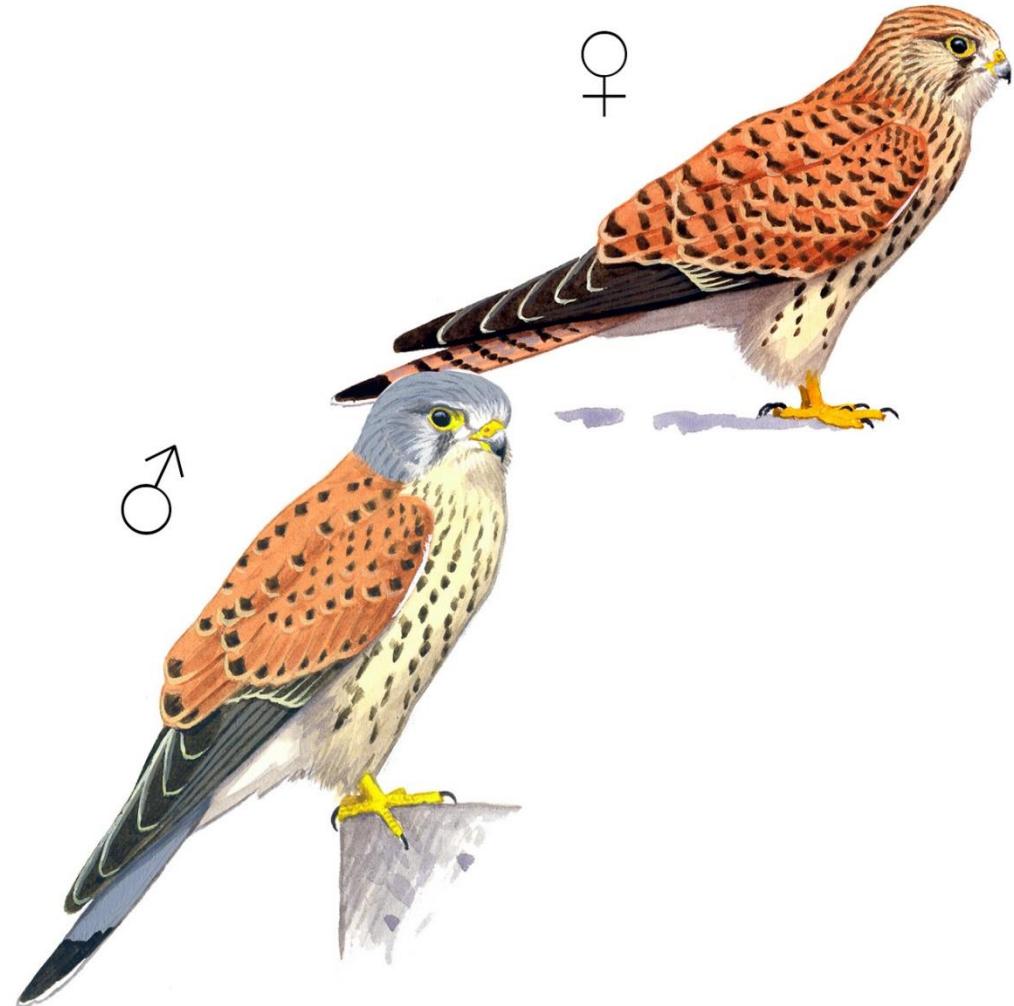
Selo Saranovo – opština Rača

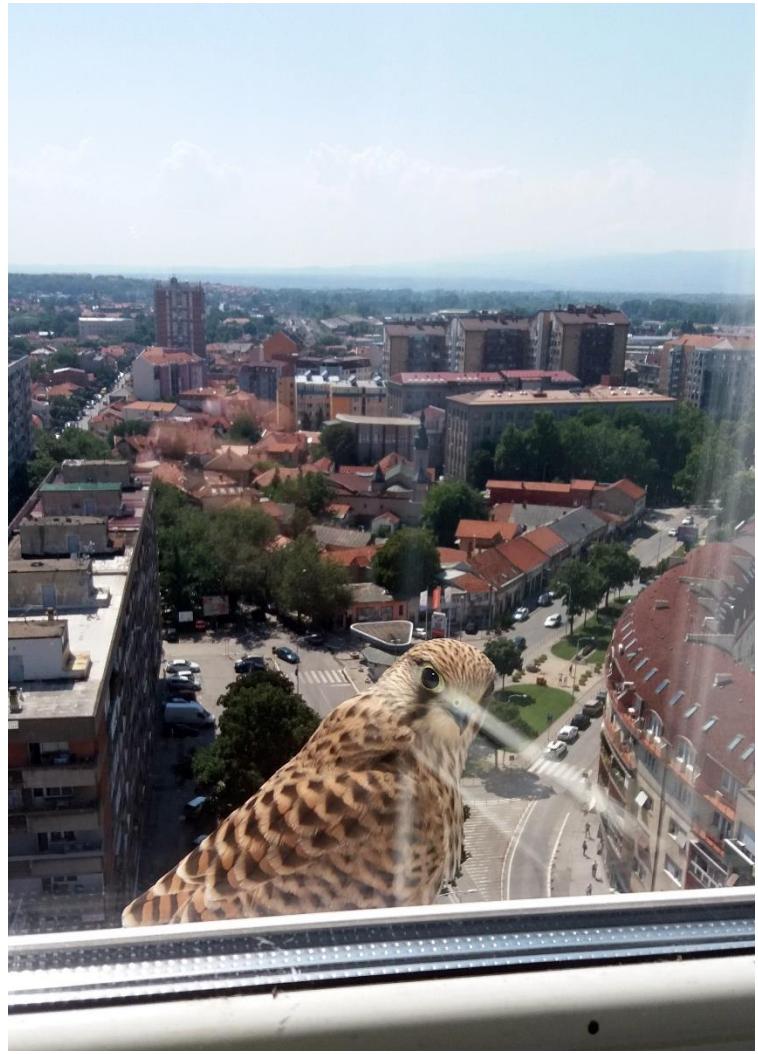




# Vetruška

- vrsta malog sokola – prava grabljivica
- prepoznatljiva po izgledu i letu
- gnezdi se na zgradama i kućama, silosima, ređe na drveću, ne pravi gnezda
- hrani se glodarima, gmizavcima, insektima, malim pticama
- najbrojnija grabljivica u gradovima
- strogo zaštićena vrsta







# Vetar i Ruška

pratite nas na  
[pticesrbije.rs](http://pticesrbije.rs)



prenos uživo iz  
gnezda vetruski



BirdLife  
INTERNATIONAL



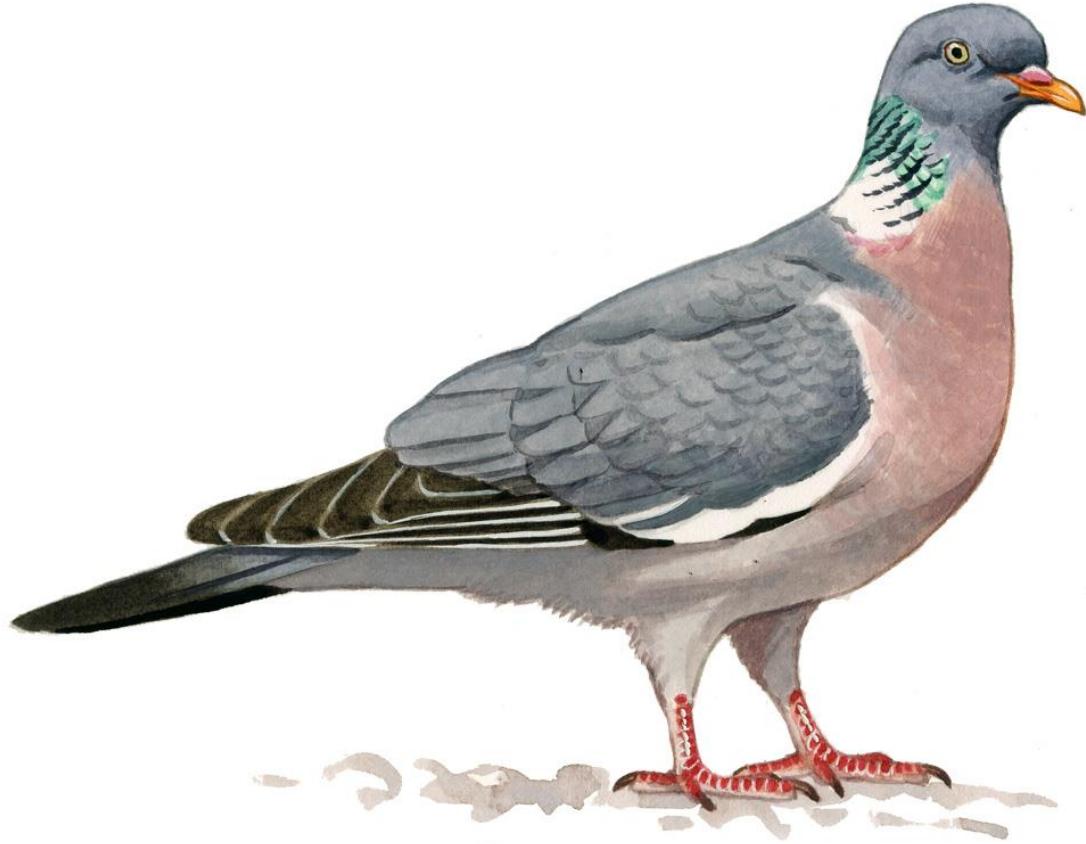
Selo Tabanović – grad Šabac





# Grivnaš

- nije grivaš (nema grivu kao konj), već je grivNaš zbog okovratnika (grivna - narukvica)
- najkrupniji golub kod nas
- od relativno skoro u urbanim sredinama (kraj XX veka)
- prepoznatljiv po belim oznakama na vratu
- gnezdi se na drveću, ređe na zgradama
- delimično je selica, lovna vrsta







# Kukuvija

- sova srednje veličine, srcastog lica, pegavog perja
- živi skrovito, tajanstveno
- gnezdi se i skriva na tavanima, ispod streha i krovova, u tornjevima
- lovi male sisare (voluharice, miševi, pacovi, rovčice), retko ptice, žabe, gušttere
- oglašavanje jedinstveno
- ugrožena i strogo zaštićena







# Stanimir i Vukosava

pratite nas na  
[pticesrbije.rs](http://pticesrbije.rs)



DRUŠTVO ZA ŽAŠTITU I  
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE

BirdLife  
INTERNATIONAL





# Utina

- sova srednje veličine
- perje je smeđe sa dosta tamnih šara, mužjaci su nešto svetlijci od ženki, oči žuto-narandžaste, duge uškice na vrhu glave
- najčešća i najbrojnija sova u Srbiji, fenomen zajedničkog zimovanja
- gnezda ne gradi, koristi ili preotima od svraka, sivih vrana ili drugih ptica
- Kikinda – svetska prestonica sova
- strogo zaštićena vrsta







# Crna čiopa

- mala ptica srpastih krila, izuzetno brza i okretna
- gnezdi se kolonijalno na zgradama u pukotinama zidova, ispod lima, između zidova i slično, glavnica populacije u urbanim sredinama
- gotovo čitav životni vek provede u vazduhu
- hrani se sitnim letećim insektima, selica
- strogo zaštićena vrsta







# Gačac

- ptica pevačica iz porodice vrana
- crno perje, sa metalik prelivima boja
- manji od gavrana
- gnezdi se kolonijalno, sve češće u urbanim sredinama (ljudi su krivi)
- postoji konflikt – kolonije se redovno uništavaju
- ima izuzetan značaj kao graditelj gnezda za druge vrste ptica
- lovna vrsta









# Vrabac pokućar

- mala ptica pevačica, razlikuju se mužjak i ženka
- naseljava sela i gradove, farme, potrebna blizina ljudi i domaćih životinja
- omiljena ptica u narodu
- populacija u Evropi i Srbiji opada, mnogo razloga
- zaštićena vrsta







# Hvala na pažnji!

Pitanja možete postaviti u komentarima

Ili nam pišite na imejl:

[ebw@pticesrbije.rs](mailto:ebw@pticesrbije.rs)



Naredno predavanje:

# Ptice vodenih staništa

Predavač: Radislav Mirić

Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije

Četvrtak, 23.09.2021. u 19:00 časova